

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์การนำเสนอหัวข้อวิชา ของหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับชาว ผู้ปกครองชาว ภายในกรอบขององค์กร (สตรีป และเฟรม) ของทซ์แมน คุณค่าของชาวและแนวทางการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่จะช่วยให้สามารถค้นหาความหมายของข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำมาอธิบายสิ่งที่ต้องการศึกษาได้ ในการวิจัยครั้งนี้ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามแหล่งของข้อมูลได้ดังนี้คือ

1. ข้อมูลประเภทสิ่งตีพิมพ์

1.1 หัวขานหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ตุลาคม 2534 เป็นจำนวน 31 ฉบับ แต่ควยเหตุที่ไทยรัฐออกหนังสือพิมพ์วันละ 5 กรอบ จึงศึกษาจากจำนวนรวมทั้งสิ้น 155 ฉบับ

1.2 เอกสารตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ไตแก ชาวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายการข่าวภาคเช้า 07.00 - 08.00 น. ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ตุลาคม 2534 รวม 31 วัน

ชาวของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกของ 7 รายการข่าวภาคค่ำ 19.30 - 21.00 น. ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ตุลาคม 2534 รวม 31 วัน

3. ข้อมูลประเภทบุคคล

ไตแกผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการนำเสนอหัวข้อวิชา คือบรรณาธิการชาวซึ่งจะสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) บุคคลดังต่อไปนี้

คุณธงชัย ฌ นคร หัวหน้าสาขาหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
คุณธาริณี ภาวสุทธิการ บรรณาธิการข่าว ชาวในประเทศ สถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งประเทศไทย

คุณสุพร มาदार บรรณาธิการข่าว ชาวในประเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย

คุณจางงค์ ศรีชัยพิพัฒน์ ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว ชาวในประเทศ สถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

คุณสุภาพงศ์ ระรวยทรง บรรณาธิการข่าว ชาวต่างประเทศ สถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งประเทศไทย

คุณชาญชัย กรรณสุต บรรณาธิการข่าว ชาวกีฬา สถานีไทยโทรทัศน์
กองทัพบกของ 7

คุณปฐมมา คันทิคมน์ บรรณาธิการข่าว ชาวต่างประเทศ สถานีไทยโทรทัศน์
สีกองทัพบกของ 7

คุณพิสิทธิ์ กิริติการกุล หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการข่าว และบรรณาธิการข่าว
สถานีไทยโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7

คุณวันชัย ทรรพสุทธิ บรรณาธิการข่าว ชาวในราชสำนัก สถานีไทย
โทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7

คุณวิไล กลั่นนาค บรรณาธิการข่าว ชาวเศรษฐกิจ สถานีไทยโทรทัศน์
สีกองทัพบกของ 7

คุณสุวิษ วัฑฒเสวี บรรณาธิการข่าว ชาวการเมือง-การทหาร สถานี
ไทยโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7

คุณสุทธิ จงเจียมจิติกต์ บรรณาธิการข่าว ชาวอาชญากรรม-ชาวภูมิภาค
สถานีไทยโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. หัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหน้า 1 หัวข่าวของวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หัวข่าวของวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกของ 7
2. คำสัมภาษณ์จากบุคคลในข้อ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง "การวิเคราะห์การนำเสนอหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์" จะทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์วิธีการนำเสนอหัวข่าว เป็นการศึกษาถึงวิธีการในการคัดเลือกข่าว เพื่อนำมาพาดหัวข่าว

ในการวิเคราะห์จะใ้แนวทางการศึกษาเรื่อง เพรม กับ สคริป มาเป็นกรอบเพื่ออธิบายถึงการทำงานของผู้นำเสนอหัวข่าว เพรม เป็นกฎเกณฑ์ขององค์กรซึ่งควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่วนสคริป เป็นหลักเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลกำหนดขึ้นเอง โดยอิงอยู่กับ เพรม ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานชาวนั้น ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามลำพังด้วยบุคคลเพียงคนเดียว แต่ต้องอาศัยองค์กรที่จะช่วยจัดการโรงงานชาวนั้น สามารถบรรลุผลสำเร็จลุล่วงไปได้ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การเผยแพร่ และความน่าเชื่อถือ ตลอดจนสิทธิอำนาจของชาวนั้นด้วย การสื่อสารมวลชนจึงเป็นการดำเนินการที่ต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยต่าง ๆ ของสังคม

2. การวิเคราะห์ลักษณะของหัวข่าว เป็นการศึกษาถึงการสร้างความหมายของตัวสาร หรือตัวบท (Text) ที่ปรากฏในหัวข่าว

สำหรับการวิเคราะห์ที่จะใช้แนวคิดด้านสัญวิทยา มาใช้ในการวิเคราะห์ จะช่วยให้การค้นหาคำความหมายของตัวบทให้เปิดกว้างหลากหลายยิ่งขึ้น โดยที่

ความหมายที่เราตีความมาจากตัวบท เนื้อหาสื่อมวลชนไม่จำเป็นต้องเป็นความตั้งใจของ
 ผู้รับสาร แต่ความหมายที่เราตีความนั้นเราถือว่าเป็นความหมายที่ปราศจากอคติ และ
 ไม่มีความหมายเฉพาะความหมายที่ปรากฏในระบับที่ตีความเท่านั้น แต่ยังเป็นความหมายที่
 แอบแฝง หรือความหมายเชิงนัย ซึ่งผู้สร้างสารอาจตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เกิดความหมาย
 กิ่งกလာก็ได้ ในการวิเคราะห์การสร้างความหมายของการสร้างตัวข่าวในที่นี้ ได้ตั้ง
 เกณฑ์ในการสร้างความหมายเป็น 2 ระดับ ตามทฤษฎีของ โรแลนด์ บาร์ท ดังนี้

2.1 การสร้างความหมายโดยอรรถ หรือการสร้างความหมายโดยตรง

(Denotation) คือ ความหมายอันคัมแรก เป็นความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ
 ของความเป็นจริงตามธรรมชาติ โดยอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวหมาย
 (Signifier) กับตัวหมายถึง (Signified) ภายในสัญญาณหนึ่ง ๆ ที่
 ถูกถ่ายทอด หรือหมายความว่าไปถึงความจริงภายนอก (External Reality)
 ตามสภาพที่เห็นอย่างหนึ่ง หรือการตีความตามสามัญสำนึก และความหมายที่ปรากฏ
 เกินชัดของสัญญาณ เช่น ภาพฉายใด ๆ ก็ตามไม่ว่าจะใส่มกกล้องอย่างไร ให้แสง
 อย่างไร ความหมายในทางตรงของภาพก็จะไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด เพราะ
 ภาพ ๆ หนึ่งจะให้ความหมายได้ครบรายละเอียดของภาพที่ปรากฏเท่านั้น

2.2 การสร้างความหมายโดยนัย (Connotation) คือ
 ความหมายระดับที่สอง เป็นระดับที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่
 การสร้างความหมายโดยนัยแฝง (Connotation) และการสร้างความหมาย
 โดยปมแฝงเร้น (Myth)

ความหมายโดยนัยแฝง (Connotation) สำหรับอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์กระทบกับอารมณ์ ความรู้สึก และค่านิยมในวัฒนธรรมของผู้รับสาร ความหมายนี้เกิดขึ้นจากการตีความตามอัตวิสัย กล่าวคือ ความหมายของสารที่ส่งออกมาจะปรากฏมุมมองตามความเป็นจริงของแต่ละบุคคล เช่น ภาพวิวถนนตามความหมายโดยอรรถหมายหมายความว่า เป็นถนนสายหนึ่ง แต่ถ้าใช้เทคนิคการถ่ายภาพเข้าช่วย จะนำความรู้สึกนึกคิดของคนเขาไปมีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทำนั้น ตามความหมายโดยนัยแฝง ถ้าใช้ซอฟต์แวร์ โฟกัส จะทำให้มองภาพถนนสายนี้ว่าเป็นถนนที่อบอุ่นไปด้วยความสุข ความอบอุ่น สะท้อนสังคมที่มีมนุษยธรรมเหมาะสำหรับเด็ก ๆ ที่จะวิ่งเล่นอยู่บนถนนสายนี้ หรือแสดงความรักถึงอดีต ซอฟต์แวร์ โฟกัส เป็นสัญลักษณ์ของความคมชัดไม่ชัดเจนแห่งความทรงจำ และเป็นสัญลักษณ์ของความรู้สึกก้าวร้าวเช่นกัน แต่การที่จะตีความหมายเช่นนี้เราต้องรู้จักจุดประสงค์ที่สำคัญของช่างภาพด้วย

ความหมายโดยปมแฝงเร้น (Myth) หมายถึง ความเชื่อหรือแนวความคิดดั้งเดิมของวัฒนธรรม เป็นความคิดรวบยอดหรือความเข้าใจในบางสิ่งบางอย่างที่สืบเนื่องต่อกันมา จนกลายเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบการกระทำของคนในสังคม เช่น เชื่อกันว่าชนบทเป็นที่ ๆ เหมาะสมสำหรับเด็ก ๆ ซึ่งเป็นความเชื่อที่ต่างกับสมัยก่อนที่เห็นว่าชนบทเป็นแหล่งที่ไม่เจริญ หรือเชื่อกันว่าข้าราชการไทยเป็นบุคคลที่มีอำนาจ ผู้ที่ไปติดคอราชการจะมีความรู้สึกยำเกรงของอ่อนน้อมยอมตนเข้าไป เป็นต้น

การจักเรียงข้อมูล

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำมาจักเรียงข้อมูลเพื่อนำเสนอตามปัญหาการวิจัย หรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในบทที่ 1 ดังนี้

1. วิธีการนำเสนอหัวข้อ ใครเป็นผู้นำเสนอหัวข้อ ด้วยวิธีการอย่างไร มีปัจจัยใ้ค่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการนำเสนอ

2. ผู้นำเสนอหัวข้อสร้างความหมายให้กับหัวข้อ ความลักษณะประเภท
ของหัวข้อ
ซึ่งในเมื่อทศไปจะได้นำเขาสู่วิธีการนำเสนอหัวข้อ และลักษณะของหัวข้อ
เป็นลำดับไป